

Brüsszel, 2014.6.16.
COM(2014) 363 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Összegző jelentés az ivóvíz minőségéről az EU-ban a 98/83/EK irányelv szerinti, a 2008–2010 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések vizsgálata alapján

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Összegző jelentés az ivóvíz minőségéről az EU-ban a 98/83/EK irányelv szerinti, a 2008–2010 közötti időszakra vonatkozó tagállami jelentések vizsgálata alapján

1. BEVEZETÉS

A biztonságos ivóvíz elengedhetetlen feltétele életünknek, emellett pedig alapvető fontosságú a közegészségügy és az egészséges gazdaság szempontjából is. Az Egészségügyi Világszervezet egyik kiadványa¹ például így fogalma: „*amellett, hogy a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés javítása a szennyezett víz által okozott betegségek megelőzése révén egészségügyi előnyökkel jár, jelentős gazdasági hasznot is hozhat*”. Ilyen haszon például az egészségügyi kiadások csökkenése, a munkával töltött napok éves számának növekedése, a kevesebb iskolai hiányzás és a megmentett emberi életek értéke. Emellett nem szabad megfeledkezni a vízipari ágazatnak a GDP-hez való jelentős mértékű hozzájárulásáról sem. A szennyvízkezelést és vízellátást magában foglaló ágazat 2010-ben a becslések szerint 43,84 milliárd euróval járult hozzá a bruttó hozzáadott értékhez, és ugyanebben az évben megközelítőleg 500 000 teljes munkaidős állást képviselt².

Az 1980-ban bevezetett és 1998-ban felülvizsgált, ivóvízről szóló irányelv³ mára az egész EU-ban biztosította a jó minőségű ivóvíz hozzáférhetőségét. Az uniós intézmények, a tagállamok és a szolgáltatók közös erőfeszítéseinek köszönhetően sikerült elérni az ivóvízre vonatkozó előírásoknak való nagyfokú megfelelést, az irányelv ezert sikertörténetnek tekinthető – annak ellenére is, hogy nem ez a legismertebb jogi aktus a környezettel és közegészségüggyel kapcsolatos uniós jogszabályok között.

Az ivóvíz minősége és előírásoknak megfelelő kezelése szoros összefüggésben áll az ivóvízforrások minőségével. A vízkészletek, különösen a felszín alatti és felszíni vizek védelmének szintje ezért döntő szempont az ivóvízről szóló irányelv tekintetében, mivel befolyásolja a vízkezelés költségeit.

Az ivóvíz az uniós polgárok szemében is fontos kérdés. Ez derült ki az EUROBAROMETER felméréséből⁴ és a nemrégiben indult Right2Water elnevezésű európai polgári kezdeményezéséből⁵ is. A kezdeményezésre reagálva a Bizottság uniós szintű nyilvános konzultációt⁶ indított az ivóvízről szóló irányelvvvel kapcsolatban, melyben kiváltképp arról szeretné kikérni a lakosság és az érdekelt felek véleményét, hogy hogyan lehetne javítani a jó minőségű ivóvízhez való hozzáférést az EU-ban.

¹ http://www.who.int/water_sanitation_health/wsh0404summary/en/

² EUROSTAT (2013)

³ 98/83/EK irányelv (HL L 330., 1998.12.5.).

⁴ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_344_en.pdf

⁵ A Bizottság közleménye a „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közjó, nem árucikk!” európai polgári kezdeményezéséről COM(2014) 177, 2014.3.19.: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/finalised/answered?lg=hu>

⁶ A Tanács 1998. november 3-i 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről (HL L 330., 1998.12.5., 32. o.).

2. AZ IVÓVÍZZEL KAPCSOLATOS JELENLEGI HELYZET

Ez a dokumentum a tagállamok által közölt legfrissebb adatok alapján⁷ összefoglalót nyújt az ivóvízről szóló irányelv végrehajtásának helyzetéről. A technikai jelentések, amelyek a tagállamok részletes adatlapjait is tartalmazzák, hamarosan elérhetőek lesznek a Környezetvédelmi Főigazgatóság honlapján⁸.

2.1. Vízellátás

Az EU ivóvízforrásai ellátási területek szerint vannak rendszerezve. Az ellátási terület az a földrajzilag meghatározott térség, amelyen belül az emberi fogyasztásra szánt víz egy vagy több forrásból származik, és amelyen belül a víz minősége hozzávetőlegesen egységesnek tekinthető. Az EU területén csaknem 100 000 vízellátási terület található. Az irányelv megkülönbözteti a kis és nagy vízkészleteket⁹. Mindkét típusú vízkészletre ugyanazok a minimális vízminőségi követelmények vonatkoznak, az ellenőrzési követelmények azonban eltérőek, a kis vízkészletekre pedig nem terjed ki a tagállamok jelentéstételi kötelezettsége. A kis vízkészletek megközelítőleg 65 millió embert látnak el ivóvízzel.

Az irányelv értelmében vett „ellátás” nem azonos a közüzemi vízellátási hálózathoz való hozzáféréssel¹⁰. A közüzemi vízellátási hálózathoz csatlakozó lakosok számáról az Eurostat adatai nyújtanak információkat¹¹ (lásd a jelentés végén található 1. táblázatot). A jelentéstétel önkéntes jellege miatt az összefoglaló nem tartalmaz minden adatot és az uniós összegzés, illetve átlagértékek kiszámítására sem volt lehetőség.

A természetes vizek forrásai

Az EU vízellátását nagyrészt felszín alatti és felszíni vizekből, többek között mesterséges tározókból fedezik. A vízforrások jelentősen különböznek az egyes tagállamokban. Az ezekre vonatkozó áttekintéseket korábbi jelentések¹² tartalmazzák, és az Eurostat tartja nyilván a kapcsolódó statisztikai adatokat¹³. A kis és nagy vízkészletek százalékos aránya nagy különbséget mutat, a kis vízkészletek túlnyomó része (84%-a) felszín alatti vizekből származik.

A felszín alatti vizek (különösen a nehezen kimutatható anyagok, például növényvédő szerek általi) szennyezettsége és az éghajlatváltozás által egyre inkább érintett felszíni vizek (például áradások, heves esőzések, árvizek általi) szennyezettsége az ivóvizet is

⁷ Az ivóvízről szóló irányelv 13. cikkével összhangban jelentett, a 2008–2010-es referencia-időszakra vonatkozó, valamint a kis vízkészletekkel kapcsolatos, önkéntesen jelentett adatok alapján, melyekre vonatkozóan az irányelv nem ír elő jelentéstételi kötelezettséget.

⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html;

<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>

⁹ A nagy vízkészletek olyan különálló vízkészletek, amelyek több mint 1000 m³ vizet szolgáltatnak naponta vagy több mint 5000 ember vízellátását biztosítják. A kis vízkészletek esetében ezek az értékek 1000 m³, illetve 5000 fő alatt maradnak.

¹⁰ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 345. cikke szerint az EU-nak semlegesnek kell maradnia a vízrendszerek tulajdoni rendje tekintetében. A vízhez való fizikai hozzáférés kérdését ezert ez a dokumentum nem tárgyalja.

¹¹ http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_wat_pop&lang=en

¹² <https://circabc.europa.eu/sd/a/b580866d-8eb7-4937-9a97-d3d3485d046e/2005-2007%20SynthesisReport.pdf>

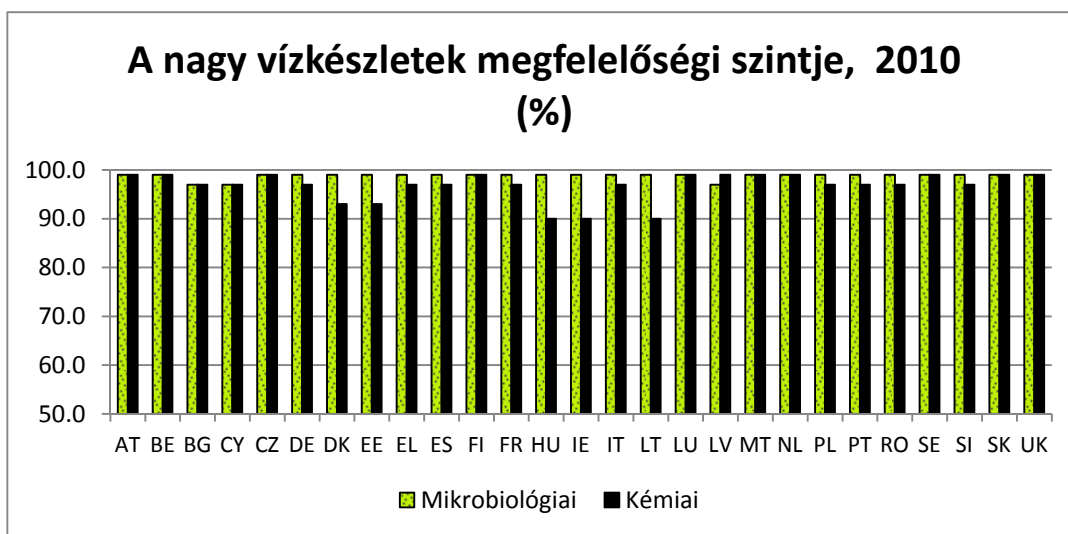
¹³ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Water_statistics

érintő problémákhoz vezethetnek. A felszín alatti vizek és az ivóvíz összehangolt ellenőrzése – az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések bevezetésével együtt – pozitív hatással lenne az ivóvíz biztonságosságára.

2.2. Az ivóvíz minősége

Annak biztosítása érdekében, hogy az ivóvíz alkalmas legyen az emberi fogyasztásra, az ivóvízről szóló irányelv minimális követelményeket fektetett le a vízminőség vonatkozásában. Az irányelv meghatározza azokat a mikrobiológiai és kémiai paramétereket, amelyek megadott határértékeket átlépve kockázatot jelenhetnek az emberi egészségre nézve. Az irányelv valamennyi paraméter esetében rögzíti a maximális koncentrációt, amelynek kötelező megfelelni. A mikrobiológiai és kémiai paraméterek mellett az irányelv olyan indikátor paramétereket is megad, amelyek jelzik az emberi egészséget érintő esetleges kockázatokat, de amelyek esetében csak akkor van szükség javító intézkedésekre, amennyiben további vizsgálatok is megerősítik az egészségügyi kockázatot.

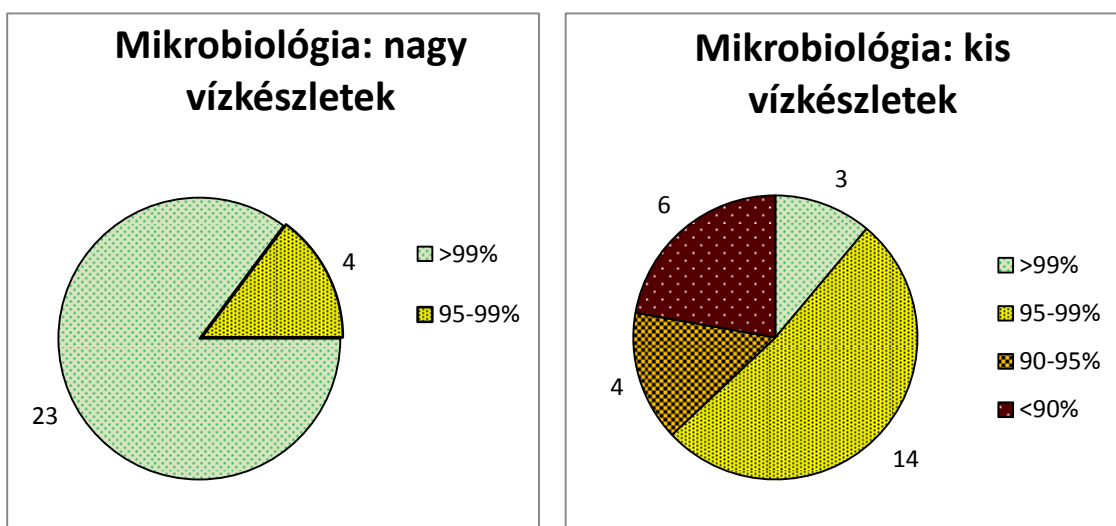
A fenti paraméterekre vonatkozóan benyújtott adatok azt mutatják, hogy az EU-ban általánosságban nagyon jó az ivóvíz minősége. Emellett az általános tendenciák is bizakodásra adnak okot. A nagy vízkészletek mikrobiológiai és kémiai paraméterei tekintetében a legtöbb tagállam megfelelési rátája 99% és 100% között mozog. Azon néhány tagállamnak, amely 99%-nál alacsonyabb megfelelési szintet ért el, fokozottan fel kell lépnie annak biztosítása érdekében, hogy a nagy vízkészletek által kiszolgált valamennyi polgár biztonságos ivóvízhez jusson.

1.ábra: Összefoglaló áttekintés a tagállamok mikrobiológiai és kémiai paramétereknek való megfelelési arányairól

A pontos adatok a jelentés végén található 1. táblázatban olvashatók.

A kis vízkészletek esetében vegyesebb a kép. A mikrobiológiai paraméterek vonatkozásában alacsonyabb megfelelési szinteket jelentettek, és csak három tagállam ért el 99% és 100% közötti megfelelést. A megfelelési arányok mikrobiológiai paraméterek szerinti bontása is azt mutatja, hogy a kis vízkészletek esetében a megfelelés szintje jelentősen elmarad a nagy vízkészletekre vonatkozó adatoktól.

2. ábra: Mikrobiológiai megfelelési arányok a tagállamok száma szerint

A kémiai paraméterek esetében a kis vízkészletek megfelelési adatai hasonlóak a nagy vízkészletekéhez. Egyes ellátási területeken problémákat jelentettek a nitrát, a nitrit, az arzén, illetve kisebb mértékben a bór és a fluorid vonatkozásában. 2010-ben például több mint 1000 kis vízkészlet esetében haladta meg a nitrátkoncentráció az előírt értékeket (lásd a jelentés végén szereplő 1. táblázatot). Az indikátor paraméterekre vonatkozó megfelelési arányok azt mutatják, hogy a kis vízkészletek általánosságban rosszabbul teljesítettek a nagy vízkészleteknél.

A kis vízkészletek bejelentett adatainak értékeléséből kiderül, hogy egyes tagállamoknak kihívást jelent a kis vízkészletek biztonságos kezelése. Az esetleges problémák által érintett lakosság száma 11,5 és 15,5 millió fő között mozog. Az érintett polgárokra vonatkozó konkrét egészségügyi kockázatok megbecsüléséhez azonban további információkra és részletes elemzésre lenne szükség a kis vízkészletek kezelésével kapcsolatban.

A kis vízkészletekkel kapcsolatos aggályok a hetedik környezetvédelmi cselekvési programban¹⁴ is szerepet kaptak: a program fokozottabb erőfeszítéseket sürget az irányelv végrehajtása terén, különösen a kis ivóvízkészletek vonatkozásában.

Első lépésként a Bizottság a tagállamokkal karöltve kidolgozott egy cselekvési keretprogramot, amely bemutatja a kis vízkészletekre vonatkozó kockázatértékelések elkészítésének bevált módszereit. A dokumentum hamarosan elérhető lesz a Környezetvédelmi Főigazgatóság honlapján¹⁵. Mivel a kérdés több millió uniós polgárt érint, további erőfeszítésekre lesz szükség a jó minőségű ivóvízkészletek fejlesztése érdekében, különösen a távoli és vidéki területeken.

A tagállamoktól kapott adatokból az derült ki, hogy amennyiben váratlan események következtek be vagy nem sikerült teljesíteni a minőségi előírásokat, a tagállamok általánosságban megfelelő időben reagáltak és meghozták a szükséges javító intézkedéseket. A mikrobiológiai paraméterek vonatkozásában a javító intézkedések az általános vízelosztó hálózatban található szennyezett alkotóelemek kezelésének és tisztításának fejlesztését foglalták magukban. A kémiai paraméterek esetében a hibákat a

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1386/2013/EU határozata.

¹⁵ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/small_supplies_en.html

mezőgazdasági eljárások javításával, a víz kondicionálásával vagy kezelésével, a vízforrás megváltoztatásával és a lakosság tájékoztatásával orvosolták.

2.3. Ellenőrzés és tájékoztatás

Az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy biztosítsák az emberi fogyasztásra szánt víz minőségének rendszeres ellenőrzését. Az egyes tagállamok között azonban vannak eltérések az ellenőrzés megközelítése terén, sőt, egy adott tagállamon belül vízellátási területenként is változhat az ellenőrzés mikéntje, ami az ellenőrző adatok eltérő szintjéhez és hozzáférhetőségéhez vezet. Mindez nem jelenti feltétlenül, hogy nem teljesülnek a jogszabályi követelmények, mivel az irányelv lehetőséget biztosít az ellenőrzési programoknak az adott vízellátási terület egyedi jellemzőit figyelembe vevő módosítására. Az elemzés azonban arra utal, hogy szükséges lenne a jelenlegi ellenőrzési megközelítések felülvizsgálata és aktualizálása, figyelembe véve különösen az Egészségügyi Világszervezetnek a vízellátás biztonságára vonatkozó kockázatértékelési és kockázatkezelési módszerét¹⁶.

A tagállami ellenőrzés és teljesítmény kérdéseinek megválaszolása érdekében a Bizottság jelenleg is dolgozik egy úgynevezett „strukturált végrehajtási és információs keretrendszer” összeállításán. Ennek keretében olyan nemzeti szintű rendszereket hoznának létre, amelyek az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásáról szóló információk aktív terjesztésével foglalkoznak. Ezeket az információkat aztán összegyűjtik egy uniós szintű áttekintés elkészítése érdekében. Az irányelv arra vonatkozó előírása, hogy a fogyasztóknak naprakész információkat kell biztosítani az ivóvíz minőségéről, szintén beépíthető lenne egy ilyen információs hálózatba, ahol lehetőség lenne a tájékoztatás továbbfejlesztésére is. Az ivóvízre vonatkozó adatokat ezenkívül egyértelműbb összefüggésbe lehetne hozni az európai vízügyi információs rendszerrel (WISE), amely az uniós intézmények által gyűjtött adatok és információk széles körét fogja össze.

2.4. Eltérések

Az irányelv – szigorú feltételek mellett és korlátozott időre – lehetővé teszi az ivóvízre vonatkozó előírásoktól való eltérést. Az eltérés nem jelenthet potenciális veszélyt az emberi egészségre és csak akkor megengedhető, ha az adott térségben az emberi fogyasztásra szánt víz szolgáltatását más, ésszerű módon nem lehet fenntartani. Az eltérés időtartama nem haladhatja meg a három évet. Amennyiben mégis hosszabb idejű eltérésre van szükség, a tagállamok engedélyezhetik azt, feltéve, hogy a második eltérés időtartama nem haladja meg a három évet, és a döntést megalapozó indokokról tájékoztatják a Bizottságot. Rendkívüli esetekben a tagállamok harmadik eltérést kérvényezhetnek a Bizottságtól. A Bizottság ilyen esetben a kérelem alapos vizsgálata után elutasíthatja azt, vagy újabb, legfeljebb három évre szóló eltérést engedélyezhet.

A Bizottság többször is engedélyezte a harmadik alkalommal való, hároméves eltérést: így tett a Cseh Köztársaság, Olaszország, Magyarország és Németország esetében, elsősorban a nitrát és a nitrit, a fluor, a bór, az arzén és a nikkkel paramétereinek vonatkozásában. A Bizottság egy eltérési kérelmet utasított el, Észtországtól. További információk a Környezetvédelmi Főigazgatóság honlapján található¹⁷. A Bizottság

¹⁶ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/water-and-sanitation/country-work/ensuring-drinking-water-safety-through-water-safety-plans>

¹⁷ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/derogations_en.html és a CIRCABC weboldala

jelenleg is vizsgálja, milyen módokon lehet biztosítani a kapcsolódó határozatok megfelelő végrehajtását.

Amennyiben nem elég körültekintően alkalmazzák őket, a kivételes körülmények esetén engedélyezett eltérések és más mentességek veszélyeztethetik az irányelv következetes, uniós szintű végrehajtását. A Bizottság úgy véli, hogy az eltérések jelenlegi rendszere elegendő időt biztosított a tagállamok számára az ivóvízre vonatkozó előírások teljesítéséhez. Ezért a Bizottság meglátása szerint a meglévő vízkészletek esetében nincs szükség újabb eltérések engedélyezésére az ivóvízre vonatkozó előírások vonatkozásában. Ez alól kivételt jelenthetnek az előre nem látható, új szennyezőforrások miatt kialakult állapotok, az új paraméterekhez kapcsolódó előírások bevezetése vagy az ivóvízre vonatkozó minőségi előírásoknak a jelenlegi paraméterek kapcsán való szigorítása. Az új vízkészletek esetében szigorú feltételek mellett meg lehet fontolni az eltérések engedélyezését, amennyiben a szennyezőforrások elfogadható időn belül kezelhetők és nincs más megoldás a vízellátás biztosítására.

2.5. Kihívások

Az ivóvízre vonatkozó uniós szakpolitikának köszönhetően az elmúlt évtizedek során az egész EU-ban sokat javult az ivóvíz minősége. Ahhoz, hogy a jelenlegi jó minőséget fenntartsuk és kezelni tudjuk a továbbra is fennálló problémákat, az uniós jogi keret további módosítására lehet szükség.

A kis vízkészletek jellegükben jelentősen különböznek a nagy vízkészletektől. Kisebb területűek és gyakran vidéki vagy távoli területen találhatóak, ezért kezelésük során figyelembe kell venni az adott terület sajátos jellemzőit. Az ivóvízre vonatkozó jelenlegi irányelv elsősorban a nagy vízkészletekre összpontosít. A kifejezetten a kis vízkészletekre vonatkozó rendelkezések megfogalmazása, többek között a jelentéstételi kötelezettség előírása, hozzájárulna a kis vízkészletek hatékony, kockázatalapú kezelésének biztosításához, és lehetővé tenné az ivóvíz minőségének jobb nyomon követését a kis vízellátási területek esetében. Mindez elősegítené a biztonságos ivóvízhez való hozzáférés kibővítését, különösen a távoli területeken, valamint nagyobb mértékű hozzáférést biztosítana a lakosság és az érdekeltek számára az ivóvíz minőségére vonatkozó adatokhoz.

A paraméterek jelenlegi listája és vonatkozó értékei, valamint az ellenőrzési és elemzési követelmények szintén módosításra szorulhatnak az újabb szennyezőanyagokkal kapcsolatban felmerülő kockázatok, illetve a tudományos és technológiai előrelépések miatt. Az új keletű szennyezőanyagok, például a mezőgazdaságban és az iparban használt egyes termékek, illetve gyógyszerek a lista kibővítését tehetik szükségessé. Ahhoz, hogy a minőség-ellenőrzés a lehető legeredményesebb és legköltséghatékonyabb legyen mind a víz kezelése során az adott létesítményekben, mind a vízelosztó hálózatokban, egészen a vízcsapokig, az ellenőrzési módszereknek és a paraméterek elemzésére vonatkozó előírásoknak figyelembe kellene venniük a legújabb eljárásokat és technikákat, többek között a kockázatalapú megközelítéseket. E tekintetben az uniós keretrendszer össze kell vetni az Egészségügyi Világszervezet frissített útmutatásaival. Egyedi intézkedésekre lehet szükség annak érdekében is, hogy csökkenteni lehessen a vízelosztó hálózatokban előforduló szivárgásokat. Megközelítőleg a tagállamok felében a tiszta ivóvíz több mint 20%-a, még mielőtt elérne a fogyasztók vízcsapjaihoz, kárba vész a vízelosztó hálózatokban. Olyan tagállamok is vannak, melyekben ez a veszteség a 60%-ot is eléri.

A lakosság számára fontos kérdés, hogy hozzáférjenek az ivóvíz minőségére vonatkozó adatokhoz. Bár ezeket az információkat gyakran nemzeti szintű weboldalakon teszik közzé, sokszor előfordul, hogy az információk nem naprakészek és nehezen áttekinthetőek. A tagállamok többségében például nem alkalmaznak átfogó térképeket vagy egyéb olyan megoldásokat, amelyek megkönnyítenék a lakosság számára az adatokhoz való hozzáférést. A jelenlegi jelentéstételi rendszer ezenkívül nem teszi lehetővé, hogy a Bizottság megbízható és friss adatok alapján összeállíthassa az Európai Unió ivóvízhelyzetére vonatkozó fejlemények összefoglaló áttekintését. Ez megnehezíti a Tanács, az Európai Parlament és a lakosság naprakész és az egész EU-ra kiterjedő, az ivóvízzel kapcsolatos szakpolitikára, illetve az ivóvíz minőségére vonatkozó információkkal való rendszeres ellátását. Mindemellett az adatgyűjtés, -feldolgozás és -jelentés módja is különbözik az egyes tagállamokban, így nehéz összehasonlítani a tagállamok teljesítményét és az irányelvnek való megfelelést mutató információkat. A jelentéstétel módjának felülvizsgálata vagy átdolgozása elősegíthetné az adatok átlátható módon való terjesztését és kezelését nemzeti és uniós szinten egyaránt. Az ivóvíz minőségének összehasonlító értékelése révén emellett könnyebben értelmezhetőek és megjeleníthetőek lennének az egész EU-ra vonatkozó vízminőségi adatok, így jobban össze lehetne vetni a vízminőség helyzetét és a trendek alakulását az egyes tagállamokban.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

Az elemzés alátámasztja, hogy az ivóvízről szóló irányelv EU-szerte hozzájárult az ivóvíz jó minőségéhez – ezt az ivóvízminőségre vonatkozó előírásoknak való megfelelés magas szintje igazolja.

Habár az irányelv végrehajtása kielégítő színvonalú és számos területen történt előrelépés, a következő problémákra és kihívásokra derült fény:

1. Fejleszteni kell a jó minőségű ivóvízzel való ellátást, különösen a távoli és vidéki területeken. Az ezeken a területeken található kis vízkészletek egyedi, kockázatalapú kezelési módszereket igényelnek, ezért meg kell vizsgálni, milyen szerepet tölthet be e téren az ivóvízről szóló irányelv.
2. A nagy vízkészletek kezelésének kockázatalapú megközelítése költséghatékonyabb ellenőrzést és paraméterelemzést tenne lehetővé az azonosított kockázatok vonatkozásában, valamint biztosabb garanciákat nyújtana az emberi egészség védelme szempontjából. Az ellenőrzési és elemzési módszereknek figyelembe kell venniük a legfrissebb tudományos és technológiai eredményeket.
3. Figyelembe kell venni az ivóvízre vonatkozó paraméterek listáján szereplő kémiai és egyéb paraméterekkel kapcsolatos új tudományos információkat, és a paramétereket összhangba kell hozni az Egészségügyi Világszervezet ivóvízre vonatkozó útmutatásainak jelenleg folyamatban lévő felülvizsgálatával, tekintetbe véve többek között az újonnan megjelenő szennyezőanyagokat.
4. A modern információtechnológia segítségével egyszerűbbé kell tenni a **környezeti adatokhoz való hozzáférést**, ily módon naprakész tájékoztatást kell nyújtani a fogyasztóknak, továbbá meg kell vizsgálni, milyen módon lehet összekapcsolni a különböző ellenőrző adatokat a jelentéstétellel és a fogyasztók tájékoztatásával.

5. A végrehajtási ütemtervek és az eltéréssel kapcsolatos eljárások elavultak, ezért előnyös lenne átfogó felülvizsgálatnak és módosításnak alávetni őket.

A fent említett kérdések és optimális megoldásuk további mélyreható elemzésének első lépéseként uniós szintű nyilvános konzultációra kerül sor. A konzultáció során fény derülhet további olyan problémákra is, amelyek megoldásra szorulnak az egész EU-ra kiterjedő, jó minőségű ivóvízzel való ellátást garantáló előírások biztosítása és továbbfejlesztése érdekében.

Tájékoztató: az ivóvízről szóló irányelv (98/83/EK) végrehajtása 2010-ben

Vzellátási területek száma

- Az EU-ban található 96 388 vzellátási terület körülbelül 474 millió főt lát el vízzel.
- A 11 233 nagy vízkészlet 317 millió polgárt szolgál ki.
- A 85 559 kis vízkészlet 65 millió ember vizét biztosítja (önkéntes felmérésen alapuló adatok).

Az ivóvíz minősége a nagy vízkészletek esetében

E jelentés vonatkozásában a paraméterértékeknek való teljes megfelelésnek számít, ha az elemzések több mint 99%-a¹⁸ megfelelőnek bizonyult.

Mikrobiológiai paraméterek

A nagy vízkészleteknél valamennyi tagállamban 95% feletti megfelelést mértek, 23 tagállam pedig teljes (99–100%-os) megfelelést ért el. Ezt a legmagasabb szintet csak Bulgária, Ciprus, Magyarország és Lettország nem teljesítette.

Kémiai paraméterek

A megfelelés itt is magas szintű volt, habár kissé a mikrobiológiai paramétereknek való megfelelés alatt maradt. Három országot leszámítva valamennyi tagállam 90% feletti megfelelési arányt jelentett. A kivételek: Magyarország (paraméter: arzén), Írország (paraméter: trihalometán¹⁹) és Lettország (paraméter: fluor).

Indikátor paraméterek

Hét tagállam maximális megfelelést (99–100%) ért el, további tíz tagállamban pedig 95% fölött volt a megfelelési arány. A fennmaradó tíz tagállam 90% és 95% között teljesített. Dánia a coliform baktériumok, Magyarország az ammónium, Lettország a szulfát, illetve Málta a klór és a nátrium tekintetében 90% alatti megfelelési szintet ért el.

Az ivóvíz minősége a kis vízkészletek esetében

Mikrobiológiai paraméterek

A megfelelési szintek alacsonyabbak voltak, mint a nagy vízkészletek esetében: 99% fölötti eredményt csak három tagállam jelentett (Észtország, Málta és Svédország). 14 tagállamban 95–99% között volt a minták megfelelése, 4 tagállamban (Bulgária, Ciprus, Olaszország, Egyesült Királyság) 90–95%-os eredmény született, 6 tagállam (Dánia, Görögország, Litvánia, Lengyelország, Románia, Szlovénia) pedig 90% alatti teljesítményt ért el.

Kémiai paraméterek

A kis vízkészletek megfelelése e tekintetben hasonló volt a nagy vízkészletekre vonatkozó eredményekhez.

Indikátor paraméterek

Az esetleges alacsonyabb megfelelési arányok a coliform baktériumoknak, a clostridium perfringensnek, a vasnak, a mangánnak, az ammóniának és a pH-értéknek voltak betudhatóak. Bár sok tagállam kiemelkedő, 95% feletti teljesítményt ért el, egyes országok jelentős problémákat jelentettek.

¹⁸ Az 1%-os hibahatár az előforduló mérési bizonytalanságok és váratlan események (például mintavételi vagy elemzési hibák) szintje miatt elfogadhatónak minősül. Ezenkívül a megfelelési arányok tartományokként vannak megadva, mivel legtöbbször időszakos határérték-túllépésekről van szó. Az eredmények nem teljes mértékben összehasonlíthatók egymással, mivel eltérőek voltak a mintavételi és ellenőrzési módszerek, illetve hiányoznak a szabványos megközelítések – mindemellett az adatok jó áttekintést nyújtanak az európai uniós helyzetről.

1. táblázat: Az adatok áttekintése tagállamonként (vt = vízellátási terület)

Tag- ál- lam	Nagy vt-k szá- ma	Kis vt- k száma	A közüzemi vízellátási hálózathoz csatlakozó lakosok száma (év) Forrás: Eurostat	Mikrobiológia A minták megfelelése (%)		Kémiai anyagok	
				Nagy vt (1. ábra)	Kis vt	Nagy vt: A minták megfelelése (%) (1. ábra, az (x) az 1. ábrán = 90%)	Kis vt: Példa: a nitrát vonatkozásában nem megfelelő vt-k száma
AT	260	4570	95,05 (2008)	99–100%	95–99%	99–100%	20
BE	225	522	99,9 (2009)	99–100%	95–99%	99–100%	3
BG	196	2226	99,2 (2011)	95–99%	90–95%	95–99%	349
CY	20	268	100 (2011)	95–99%	90–95%	95–99%	1
CZ	283	3870	93,5 (2010)	99–100%	95–99%	99–100%	?
DE	2283	5873	99,3 (2010)	99–100%	95–99%	95–99%	12
DK	252	2071	97 (2002)	99–100%	< 90%	90–95%	4
EE	25	1115	80 (2009)	99–100%	99–100%	90–95%	-
EL	177	713	94 (2007)	99–100%	< 90%	95–99%	20
ES	928	7907	100 (2010)	99–100%	95–99%	95–99%	-
FI	158	697	91 (2011)	99–100%	95–99%	99–100%	
FR	2487	18363	99,4 (2001)	99–100%	95–99%	95–99%	381
HU	275	2731	100 (2011)	95–99%	95–99%	< 90% (x)	10
IE	241	1920	85 (2007)	99–100%	95–99%	< 90% (x)	9
IT	1046	3977	-	99–100%	90–95%	95–99%	6
LT	65	1734	75 (2011)	99–100%	< 90%	< 90% (x)	1
LU	43	154	99,9 (2011)	99–100%	95–99%	99–100%	1
LV	29	1145	-	95–99%	95–99%	99–100%	
MT	12	7	100 (2011)	99–100%	99–100%	99–100%	
NL	209	250	100 (2010)	99–100%	95–99%	99–100%	-
PL	970	8839	87,6 (2011)	99–100%	< 90%	95–99%	-
PT	362	3176	96,9 (2009)	99–100%	95–99%	95–99%	28
RO	310	5398	56,5 (2011)	99–100%	< 90%	95–99%	133
SE	182	1486	87 (2010)	99–100%	99–100%	99–100%	-
SL	78	899	-	99–100%	< 90%	95–99%	4

¹⁹ A teljes trihalometán-tartalomra vonatkozó kémiai paraméterrel kapcsolatban az irányelv 2008 decemberéig eltérést engedélyezett az I. melléklet B. részében megadott határértéktől (100 mikrogramm/liter helyett 150 mikrogramm/liter mértékben).

Tag- ál- lam	Nagy vt-k szá- ma	Kis vt- k száma	A közüzemi vízellátási hálózathoz csatlakozó lakosok száma (év) Forrás: Eurostat	Mikrobiológia A minták megfelelése (%)		Kémiai anyagok	
				Nagy vt (1. ábra)	Kis vt	Nagy vt: A minták megfelelése (%) (1. ábra, az (x) az 1. ábrán = 90%)	Kis vt: Példa: a nitrát vonatkozásában nem megfelelő vt-k száma
SK	95	957	86,9 (2011)	99–100%	95–99%	99–100%	11
UK	22	4691	-	99–100%	90–95%	99–100%	109